

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 15P/240/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312208582
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2013:4312208582.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Q. súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. O. H., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: S. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., N. XX, zast. JUDr. Janou Ondrášikovou, advokátkou so sídlom Levice, Bernolákova 12 a S. H., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX, zast. Mgr. Mikulášom Pavlíkom, advokátom so sídlom Michalovce, Kukuru 14, o zmenu úpravy styku, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Otec v podanom návrhu žiadal, aby súd upravil jeho styk s mal. dieťaťom v rozsahu každý párný víkend od piatka 17.00 hod. do nedele 18.00 hod, počas letných prázdnin v mesiaci júl od 10.00 hod. dňa 1.7. do 19.00 hod. dňa 15.7., v mesiaci august od 10.00 hod. dňa 15.8. do 19.00 hod. dňa 31.8., počas vianočných sviatkov v párnom roku od 16.00 hod. dňa 23.12. do 19.00 hod. dňa 2.1., počas jarých prázdnin párneho roka od 8.00 hod. soboty predchádzajúcej prvému dňu prázdnin do 18.00 hod. nedele nasledujúcej po poslednom dni prázdnin, počas veľkonočných sviatkov nepárneho roka od 8.00 hod. Veľkonočného piatka do 18.00 hod. Veľkonočného pondelka s tým, že otec si dieťa prevezme a odovzdá matke v mieste bydliska dieťaťa. Na základe vykonaného dokazovania otec svoj návrh upravil v tom smere, aby súd rozšíril jeho styk s mal. O. na každú sobotu v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky.

Matka s podaným návrhom ani záverečným návrhom otca nesúhlasila a navrhla podaný zamietnuť, nakoľko rozšírenie styku nie je v súčasnosti v záujme dieťaťa.

Podľa názoru kolízneho opatrovníka rozšírenie styku v rozsahu uvedenom v podanom návrhu nie je v súčasnosti v záujme dieťaťa, navrhol však rozšíriť ho na každú sobotu za prítomnosti matky.

Na základe vykonaného dokazovania bol zistený nasledovný skutkový a právny stav :

Rozsudkom tunajšieho súdu pod č.k. 12C/102/2010-52 zo dňa 16.11.2010 bolo manželstvo rodičov rozvedené. Mal. dieťa bolo na základe schválenej rodičovskej dohody zverené do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na jeho sumou 150 € mesačne. Rodičia sa dohodli, že otec

je oprávnený stretávať sa s mal. O. každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky. Zo špeciálnopedagogických posudkov zo dňa 30.5.2010 a 10.11.2010 nachádzajúcich sa v rozvodom spise rodičov (čl. 46, 47) je zrejmé, že mal. dieťa malo problémy v správaní, problémy s jedlom a stolicou, prejavovalo sa tiež sebaublížovanie a označovanie sa za zlého chlapca. Uvedené problémy sa prejavili v mesiacoch marec, apríl., keď matka odchádzala od otca. Potom sa mal. dieťa stretávalo s otcom sporadicky, otec ho pravidelne nenavštevoval, správanie dieťaťa sa upokojilo a nervozita čiastočne ustúpila. V septembri nastalo znovu zhoršenie správania dieťaťa a tiež zhoršenie v zdravotnej i rečovej oblasti (pomočovanie, poruchy spánku, zajakávanie). Výsledky lekárskeho vyšetrenia k uvedeným zdravotným problémom boli negatívne. Zhoršenie zdravotného a psychického stavu nastalo po častejších návštevách otca.

Otec podal návrh z dôvodu, že od rozvodu uplynulo už 2,5 roka, styk sa realizoval tak, ako bol určený, avšak prekáža mu, že okrem matky boli prítomní aj iní členovia rodiny. Alkohol už nepožíva, ako to bolo čase rozvodového konania, preto podal aj predmetný návrh. Tvrdil, že absolvoval protialkoholické liečenie, lieči sa u ambulantného psychiatra a alkohol vôbec nepožíva. Do pohostinstva síce chodí každý deň, ale dá si len nealko. Počas stretnutí sú väčšinou u matky, niekedy idú na prechádzku, u otca boli len raz. Na stretnutie vždy donesie synovi nejakú hračku alebo sladkosť, podajú si ruky, hrajú sa v dome alebo na dvore. Podľa otca je mal. O. pri stretnutiach niekedy šťastný, niekedy nie. Jeho správanie si otec nevie vysvetliť, tiež nevie posúdiť, aký má maloletý k nemu vzťah. S O. sa rozpráva, pýta sa ho ako sa má, ako bolo v škôlke a pod., syn mu odpovedá jednoslovne alebo len odvrkne. So synom sa nestretával pravidelne každý druhý týždeň, nakoľko pracoval v zahraničí, takže stretnutia boli väčšinou po štyroch resp. šiestich týždňoch, vtedy býval O. spočiatku odmeraný. So synom sa snaží telefonovať každý druhý deň, ale matka mu telefón nedvíha alebo mu dieťa k telefónu nedá s odôvodnením, že O. nechce. Otec ďalej uviedol, že styk dieťaťa s ním je negatívne ovplyvňovaný matkou a jej rodičmi, nevedel však priamo dopovedať, akým spôsobom. Otec sa s dieťaťom stretol aj počas Vianoc, priniesol mu darčeky, avšak 20-30 minút po rozbalení darčiekov odišiel, nakoľko Vianoce neboli v párnom týždni a, podľa vyjadrenia otca, nemôže za synom chodiť, kedy chce.

Matka s podaným návrhom nesúhlasila. Uviedla, že pred rozvodom bol na tom mal. O. psychicky veľmi zle. Manžel v tom čase veľa pil, kričal a búchal dverami. Malý sa ho bál a mal k nemu zlý vzťah. Navštevovali psychologičku kvôli odblokovaniu a zlepšeniu vzťahu s otcom, čo sa však nestalo. V súčasnosti sa po návšteve otca O. pocikáva, budí sa zo sna, bojí sa otca, bojí sa aby som neodišla. Jeho stav sa zlepšil, keď sa nenavštevujú. Stalo sa, že ho nenavštívil aj dva mesiace. Keď sa potom otec so synom stretával, mal. O. mával vysoké horúčky, detská lekárka potvrdila, že je to o stresu. Na stretnutia mu otec zvykne priniesť hračky alebo aj sladkosti, ktoré však maloletý kvôli celiakii nemôže, napriek tomu mu ich otec dá. Po stretnutiach s otcom si zmeny v správaní všimli aj v škôlke, malý bol agresívny. Navštívili psychologičku PhDr. Zvodárovú, tiež kineziologičku PhDr. Cibulkovú. Pri stretnutiach otec O. vždy pozdraví, nie sú však medzi nimi žiadne objatia, pusy, ani vrhnutie okolo krku. Podľa matky sa otec synovi málo venuje, chvíľu sa spolu zahrajú, ale potom sa hrá malý sám. Otec väčšinou nevyužije ani tie dve hodiny a odíde skôr. So synom nemajú vytvorený žiadny vzťah. Pri odchode ho O. ani neodprevadí. Najhoršie sú psychické problémy, ktoré má dieťa po stretnutiach. Syn nechce s otcom ani telefonovať, napriek tomu, že matka mu ho k telefónu dáva, stále mu o otcovi rozpráva. Nevie uviesť, čoho sa O. tak bojí.

Kolízny opatrovník predložil súdu správu zo šetrenia rodinných pomerov u otca zo dňa 5.9.2012, pričom šetrením bolo zistené, že otec má v domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre stretávanie sa s dieťaťom. Otec pri šetrení uviedol, že so synom sa stretáva podľa rozsudku, keď bol pracovne v zahraničí, telefonoval mu, syn s ním však často odmieta hovoriť. Je si vedomý toho, že so synom majú narušený vzťah, podľa neho v dôsledku toho, že na stretnutiach sú aj iní príbuzní matky. So synom sa hrávajú, ale syn s ním odmieta ísť von. Jeho postoj si nevie vysvetliť, nakoľko mu nikdy neublížil. Priznal, že v minulosti mal problémy s alkoholom, zadržali mu aj vodičské oprávnenie, avšak liečil sa a v súčasnosti abstínuje. Trvá na svojom návrhu, ale zmenu nechce dosiahnuť nasilu, je si vedomý potreby postupného zblížovania a predlžovania stretnutí bez prítomnosti matky.

Z charakteristiky na dieťa z materskej školy v X. zo dňa 3.9.2012 vyplýva, že MŠ navštevuje druhý rok. Je v kolektíve obľúbený, aktívny, bystrý, pohotový a samostatný. U dieťaťa však nastali zmeny v správaní, ktoré sa prejavujú po niektorých víkendoch. Dieťa koná impulzívne, je agresívnejší, podráždenejší, vefakrát to skončí plačom a hnevom.

PhDr. Milica Cibulková v správe zo dňa 5.11.2012 uviedla, že prvýkrát matka vyhľadala jej pomoc 27.9.2010 v čase, keď boli rodičia v rozvodovom konaní, O. odmietal ostať s otcom sám, po jeho návšteve býval nepokojný a vystrašený. Druhá návšteva bola 19.9.2012, keď už boli rodičia rozvedení, syn však naďalej s otcom odmieta komunikovať, odmieta s ním odísť z bytu, ani keby s nimi šla aj matka. Matka žiadala o pomoc pri zlepšení vzťahu s otcom, nakoľko ona mu nechce brániť v stretávaní so synom. PhDr. Cibulková pracovala na zmiernení strachu u mal. dieťaťa, ktoré v tom čase malo strach, že otec od matky unesie. Dieťa má hlboko podvedomý strach, ktorý ma pravdepodobne korene v období, keď rodičia žili v spoločnej domácnosti a bol svedkom ich častých konfliktov a agresívneho správania otca voči matke.

Súd vo veci nariadil dokazovanie odborným vyjadrením Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v X.. Z odborného vyjadrenia zo dňa 29.11.2012 je zrejmé, že mal. dieťa vzhľadom na svoj vek nie celkom dostatočne a v úplnosti dokáže verbalizovať svoj vzťah k rodičom. Vo vzťahu k matke dokázal vyjadriť niektoré pozitívne i negatívne city. Vo vzťahu k otcovi má ešte negatívne spomienky z detstva, prevažujú u neho skôr negatívne pocity, ktoré vyjadruje slovami „ nechcem sa s ním stretnúť, utekám radšej do kúpeľne, nemá ma rád“. Uviedol, že sa otca bojí, má strach z nožnej bitky, z únosu do H., odlúčenia od matky a domova. Pri vyjadrovaní o otcovi sa u dieťaťa manifestovala zvýšená intrapsychická tenzia, zvýraznil sa až pohybový nepokoj, tendencia rýchlo mať túto časť rozhovoru za sebou. Z vyjadrenia je ďalej zrejmé, že aktuálne je vzťah mal. O. k otcovi poznačený strachom, obavami, negatívnym prežívaním a spomienkami, tiež strachom a obavami matky, ktoré citlivo vníma, tiež možnom identifikáciou s citovými postojmi matky k otcovi, vnímaním pretrvávania nedôvery a istej hostility vo vzťahu medzi rodičmi. V záujme dieťaťa bude vhodné, aby sa s otcom naďalej stretávalo pravidelne, v prítomnosti alebo aspoň fyzickej blízkosti matky, aby sa otec snažil o postupné prehĺbovanie ich vzťahu, dôvery, bezpečia a istoty, o prehĺbenie svojej senzitivity a empatie voči dieťaťu, aby bol aktívny a vnímavý k jeho aktuálnym potrebám a psychickému stavu a aby sa usiloval o zlepšenie ich vzájomnej komunikácie. Mohlo by to pomôcť k tomu, aby sa eliminovali strachy a napätie dieťaťa, ktoré v sebe nesie, tiež by to mohlo podporiť pozitívnu citovú odozvu zo strany dieťaťa. V záujme dieťaťa by tiež bola úprava vzájomných tenzných vzťahov medzi rodičmi, čím by bolo možné očakávať odstránenie neurotizujúcej bázy a zachovanie oboch rodičov pre výchovu dieťaťa. Vzájomnému vzťahu otca so synom prospeje zlepšenie kvality komunikácie medzi rodičmi, vtedy bude aj dieťa môcť prežívať úľavu a upokojenie. Ak sa uvedené podarí dosiahnuť, vytvoria sa aj potrebné predpoklady pre prehĺbenie vzťahu otca so synom.

Z prepúšťacej správy Fakultnej nemocnice s poliklinikou J.A. Reimana K. súd zistil, že otec bol na psychiatrickom oddelení hospitalizovaný od 28.6.2011 do 8.7.2011. na liečbu bol odoslaný ambulantným psychiatrom MUDr. Moravčíkom zo Zvolena v debaklovej situácii pre neschopnosť zastaviť alkoholický ťah z vlastnej vôle. Osobnosť s rysmi nezdržanlivosti, depravovaná nadmerným konzumom alkoholu so somatopsychickou závislosťou. Posledných 6 mesiacov každodenné pitie, kombinácia destilátov s pivom. Nasadenou detoxifikačnou terapiou stav zlepšený, zapojený do skupinovej psychoterapie závislostí. Dňa 9.7.2011 má nastúpiť v Resocializačnom zariadení Hôrka. V zlepšenom stave bez abstinenčných a psychotických príznakov, bez suicidiálnych proklamácií prepustený z oddelenia. Doporučená medikamentózna liečba a 9.7.2011 nástup v Resocializačnom stredisku Hôrka.

Do uvedeného strediska Hôrka však otec nenastúpil s odôvodnením, že liečenie už nepotreboval a týždeň mu na vyliečenie zo závislosti od alkoholu stačil.

Otec tvrdil, že sa lieči u ambulantného psychiatra MUDr. Moravčíka vo Zvolene. Podľa právneho zástupcu otca však MUDr. Kvetoslav Moravčík už ambulantnú prax nevykonáva, načo otec uviedol, že naposledy sa u neho liečil v októbri 2011, teraz žiadne problémy nemá a liečenie nepotrebuje.

V súvislosti s abstinenciou otca matka predložila správu Súkromnej bezpečnostnej služby MONAR Security s.r.o. v J. zo dňa 25.10.2012 o poskytnutí detektívnej služby, z ktorej vyplýva, že otec bol monitorovaný dňa 15.10.2012 od 14.50 hod. do 17.30 hod. a dňa 16.10.2012 od 18.00 hod. do 21.10 hod. v obci Kozárovce, pričom boli zistené, že v týchto dňoch navštívil Motorest STOP, kde si otec objednal a vypil fľaškové zn. Pilsner Urquell, na druhý deň 0,5 dcl čierneho alkoholu a 3 dcl coca-coly.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 25 ods.1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletými dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletými dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Rozhodnutie o zverení mal. detí do osobnej starostlivosti jednému z rodičov zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu rodičovi, ktorému mal. deti neboli zverené. Pri rozhodovaní súdu o otázkach styku rodičov s mal. dieťaťom je rozhodujúcim kritériom posúdenie, či takáto úprava je v záujme mal. dieťaťa. Súd pritom prihliada najmä na vek dieťaťa, citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Tiež prihliada na to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obojmu rodičom. V záujme dieťaťa je, aby rodič, ktorému je dieťa zverené, uznával úlohu a dôležitosť aj druhého rodiča pre výchovu a život dieťaťa a bol presvedčený, že aj ten druhý rodič je dobrým rodičom.

Súd má preukázané, že vzťahy otca a mal. dieťaťa sú poznačené pretrvávajúcim strachom dieťaťa z otca, ktorý je u neho hlboko zakorenený. Po návštevách otca má dieťa zdravotné problémy. Výrazne narušená je však aj komunikácia medzi rodičmi, čo dieťa tiež vníma. V záujme dieťaťa je, aby sa s otcom stretávalo, čo uznali všetci účastníci a táto skutočnosť vyplýva aj zo všetkých psychologických správ. Stretnutia však musia byť pravidelné, nie ako doposiaľ, keď sa realizovali raz za štyri resp. šesť týždňov. Až keď sa styk začne realizovať skutočne podľa právoplatného rozsudku, budú sa môcť stretnutia postupne predlžovať. Otec však musí byť iniciatívnejší a byť schopný prejavovať svoje city k dieťaťu (nielen podaním si rúk), na druhej strane matka, aj keď je pri stretnutí prítomná, nemusela by dieťa neustále sledovať a zapájať sa do hry, toto by mohla ponechať na otca a venovať sa inej činnosti, príp. z miestnosti aj odísť. V neposlednom rade musia komunikáciu medzi sebou zlepšiť aj rodičia a už vôbec sa nesmú jeden o druhom vyjadrovať pred dieťaťom v negatívnom zmysle. S psychickým stavom a strachom dieťaťa z otca si však zrejme rodičia bez pomoci psychológa neporadia a určite bude vhodné, aby sa stretnutia s psychológom postupne zúčastňoval aj otec. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má súd za to, že nie je v záujme mal. dieťaťa rozšírenie styku s otcom a to ani na každú sobotu, práve s ohľadom na zdravotné problémy, ktoré dieťa po stretnutiach máva a ktoré by sa tým vyskytovali ešte častejšie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci

samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah a dôvody odvolania možno rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.